

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ ARASINDA SOSYAL GÜVENLİK ANLAŞMASI

Sosyal Güvenlik alanındaki ilişkileri düzenlemeyi arzu eden Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti, Her iki ülkeden birinin vatandaşlarının diğer ülkenin Sosyal Güvenlik mevzuatına göre, o tarafın vatandaşları ile eşit işleme tabi tutulmaları prensibini teyid ederek, Bu prensibin; yürürlüğe konması ve bir tarafın ülkesinden diğer tarafın ülkesine giden her iki ülke vatandaşlarının, kendi ülkelerinde buldukları sırada kendi mevzuatlarına göre kazandıkları hakların korunması ve gittikleri ülkede yürürlükte bulunan mevzuatla sağlanan muadil haklardan yararlanmaları hususunda gerekli tedbirlerin alınmasını arzu ederek, Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır.

BÖLÜM 1 GENEL HÜKÜMLER

Madde 1

Bu Anlaşmanın uygulanmasında;

1- Vatandaş

Taraf ülkelerin Anayasasına göre vatandaş sayılan kimseyi,

2- Mevzuat

2'nci maddede belirtilen sigorta kolları ile sosyal güvenlik yardımlarına taalluk eden her iki Akit Taraf ülkesinde veya bu ülkelerin bir kısmında yürürlükte bulunan ve gelecekte yürürlüğe girecek kanun, tüzük ve yönetmelikleri,

3- Yetkili Makam

Türkiye bakımından; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı veya diğer ülke ilgili Bakanlıkları,

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti bakımından; Sosyal Güvenlik işlerinden sorumlu Bakanlık veya diğer ilgili Bakanlıkları,

4- Sosyal Güvenlik Kuruluşu

2'nci maddede belirtilen mevzuatı uygulamakla görevli teşkilat veya makamları;

5- Sosyal Güvenlik Kurumu

Türkiye bakımından; Merkezi Türkiye'de bulunan yetkili Sosyal Güvenlik Kurumunu, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti bakımından; Merkezi Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Devletinde bulunan yetkili Sosyal Güvenlik Kurumunu,

6- Yetkili Sosyal Güvenlik Kurumu

Sigortalının yardım isteğinde bulunduğu veya yardım istemek hakkına sahip olduğu veyahut son defa çalıştığı Taraf ülkesinde ikamet ettiği sırada bağlı olduğu veya yardım isteğinde bulunabileceği Sosyal Güvenlik Kurumunu, bu Taraf mevzuatında mercii belirtilmemişse, Yetkili Makam tarafından belirtilecek Sosyal Güvenlik Kurumunu,

7- İkamet Mahallindeki Sosyal Güvenlik Kurumu

İkamet mahalli için yetkili Sosyal Güvenlik Kurumunu, bu Taraf mevzuatında böyle bir mercii belirtilmemişse, Yetkili Makam tarafından belirtilecek Sosyal Güvenlik Kurumunu,

8- Aile Fertleri

Sigortalının uygulanacak mevzuatta tarif edilen geçindirmekle yükümlü olduğu kimseleri,

9- Çalışma

Uygulanan mevzuata göre çalışmayı veya faaliyette bulunmayı,

10- Prim Ödeme Süresi

Prim veya kesenek ödemiş olan veya ödenmiş sayılan süreyi,

11- Muadil Süre

İkame süresi, ara verme süresi veya eklenen sürelerden, uygulanan mevzuata göre, prim ödeme süresine muadil sayılan süreleri,

12- Sigortalılık Süreleri

Türkiye bakımından; uygulanan mevzuata göre sigortalılık veya hizmet süresi olarak tabul edilen süreleri,

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti bakımından; uygulanan mevzuata göre sigortalılık süresini,

13- Para Yardımı

Her türlü zam veya ilaveleriyle birlikte para yardımını,

14- Gelir veya Aylık

Her türlü zam ve ilaveleriyle birlikte gelir veya aylıkları,

15- Hak Sahipleri

Akit Tarafların, bu Anlaşmanın 2'nci maddesinde sayılan mevzuatlarına göre hak sahipleri olarak tarif edilen veya kabul edilen kimseleri,

16- İşçi, Sigortalı, Çalışan, Hizmetli veya Benzerleri

Akit tarafların, bu Anlaşmanın 2'nci maddesinde sayılan mevzuatlarının uygulanmasında bu şekilde tarif veya kabul edilen kimseleri,

İfade eder.

Madde 2

Bu Anlaşma, aşağıda yazılı Sosyal Güvenlik Mevzuatı hakkında uygulanır;

1- Türkiye bakımından,

a) İşçiler (Tarım işçileri dahil) hakkında uygulanan Sosyal Sigortalar (Hastalık, Analık, İşkazaları ile Meslek Hastalıkları, Malüllük, Yaşlılık ve Ölüm) hakkındaki mevzuat,

b) Devlet memur ve hizmetlilerini kapsayan T.C. Emekli Sandığı hakkındaki mevzuat,

c) Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar ile Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar hakkındaki mevzuat,

d) 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20'nci maddesinde sayılan sandıklarla ilgili mevzuat,

2- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti bakımından,

a) Kamu görevleri kadrolarında hizmete alınma şart tasarruflarına dayanarak asaletleri muvazzaf tekaüdiyeli olarak onaylanıncaya kadar geçen adaylık döneminde sigortalı olarak çalıştırılanlar,

b) Bir hizmet veya çıraklık akdine dayanarak çalıştırılanlar (Tarım, Orman ve Hayvancılık kesimi dahil),

c) Kendi nam ve hesabına bağımsız çalışanlar (Tarım, Orman, Hayvancılık kesimi dahil),

d) İşveren durumundaki Çiftçiler (Tarım, Orman ve Hayvancılık kesimlerinde Ortakçı, Yarıcı, Müstecir ve benzerleri dahil),

e) 1976 Kıbrıs Türk Sosyal Sigortalar Yasasının XVII. bölümü altında düzenlenmiş bulunan özel uygulamalara ilişkin kurallar,

3- Bu Anlaşma, bu maddede yazılı mevzuatı değiştirecek veya tamamlayacak veya bu konuda yeniden çıkarılacak bütün mevzuat hakkında da uygulanır.

Madde 3

Bu Anlaşma, aksine hüküm yoksa, Akit Tarafların vatandaşları ile bunların geçindirmekle yükümlü olduğu ve ölümlerinde hak sahibi kimseleri hakkında da uygulanır.

Madde 4

1- Bu Anlaşmada aksine hüküm yoksa 3'üncü maddede belirtilen kimseler, Akit Tarafların mevzuatına göre hak ve yükümlülük bakımından, eşit sayılırlar.

2- Bu Anlaşmanın 2'nci maddesinde yazılı Sosyal Güvenlik Mevzuatına göre kazanılan haklar, ilgililerin diğer Akit Taraf Ülkesinde ikamet etmesi sebebiyle durdurulamaz, kesilemez ve indirim tabi tutulamaz.

Madde 5

Bu Anlaşmada aksine hüküm yoksa çalışanların mecburi olarak sigortaya tabi tutulmaları ve iş münasebetlerinden doğan ve işverene ait olan hak ve yükümlülükleri bakımından, işverenin ikametgâhı veya iş merkezi diğer Akit Taraf ülkesinde bulursa dahi haklarında, çalıştıkları ülkede yürürlükte bulunan mevzuat uygulanır.

Madde 6

Bu Anlaşmanın 5'inci maddesindeki genel kural aşağıdaki istisnalara tabidir.

1- İş merkezi Akit Taraflardan birinin ülkesinde bulunan bir işverenin hizmetindeki kimse geçici olarak bir işin icrası için diğer Akit Tarafın ülkesine gönderildiği takdirde, bu Taraf ülkesine vardığı tarihten başlayarak yirmidört ay müddetle kendi ülkesinde çalışıyormuş gibi, hakkında iş merkezinin bulunduğu Akit Taraf mevzuatı uygulanır.

Çalışma süresi yirmidört ayı aştığı takdirde; işçi, işverenin veya işveren, işçinin muvafakatını almak şartıyla, önceden istekde bulunur ve 5'inci madde hükmünü uygulamak durumunda olan diğer Akit Tarafın Yetkili Makamı buna muvafakat ederse, bu kimse hakkında iş merkezinin bulunduğu Akit Taraf mevzuatının uygulanmasına devam edilir.

2- Merkezi, Akit Taraflardan birinin ülkesinde bulunan bir nakliyat işçisi bir işin icrası için geçici olarak diğer Akit Taraf ülkesine gönderildiği takdirde, bu işçi hakkında, işyeri merkezinin bulunduğu ülkede çalışıyormuş gibi o Taraf mevzuatı uygulanır.

3- Merkezi, Akit Taraflardan birinin ülkesinde bulunan hava nakliye işinde çalışan bir işçi bir işin icrası için geçici olarak diğer Akit Taraf ülkesine gönderildiği takdirde, bu işçi hakkında işyeri merkezinin bulunduğu ülkede çalışıyormuş gibi, o Taraf mevzuatı uygulanır.

Madde 7

1- Akit Taraflardan birinin limanlarından birine kayıtlı bir geminin mürettebatı hakkında o Taraf mevzuatı uygulanır.

2- Akit Taraflardan birinin limanında bir işçi, diğer Akit Tarafın limanlarından birine kayıtlı bir geminin yükleme, boşaltma veya tamir işlerinde çalışır veya bu işlere nezaret ederse bu işçi hakkında limanın bulunduğu ülkenin mevzuatı uygulanır.

3- Akit Taraflardan birinin ülkesinde ikamet eden bir işçi, diğer Akit Tarafın limanlarından birine kayıtlı bir gemide, geminin sahibi olmayan ve iş merkezi işçinin ikamet ettiği ülkede bulunan bir işveren tarafından geçici olarak çalıştırıldığı takdirde, bu işçi hakkında ikametgâhının bulunduğu yer mevzuatı uygulanır.

Madde 8

Akit Taraflardan birinin vatandaşı, Devlet veya âmme hizmeti görmek üzere, kurumu tarafından, diğer Akit Taraf ülkesine gönderilirse, bu kimse hakkında vatandaşı bulunduğu Akit Taraf mevzuatı uygulanır.

Akit Taraflardan birinin vatandaşı, diğer Akit Taraf ülkesinde vatandaşı bulunduğu Tarafın dairesinde veya kendi elçilik, temsilcilik veya konsolosluk mensuplarının şahsi hizmetlerinde çalıştırıldığı takdirde, bu kimse hakkında yukarıdaki hüküm uygulanır.

Madde 9

Akit Tarafların Yetkili Makamları aralarında anlaşmak suretiyle 5'inci maddenin genel kuralına başka istisnalar da getirebilirler. Aynı şekilde, Akit Taraflar karşılıklı mutabakat ile bu Anlaşmanın 6 ve 7'nci maddelerinde belirtilen istisnaların, icabı halinde, uygulanmasına izin verebilirler.

BÖLÜM II HASTALIK VE ANALIK SİGORTALARI

Madde 10

Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre hastalık ve analık yardımları hakkının doğması,

korunması veya yeniden kazanılmasının, tamamlanan belirli sigortalılık veya çalışma sürelerine bağlı olduğu hallerde, bu Akit Tarafın yetkili Kurumu diğer Akit Tarafın mevzuatına göre tamamlanmış sigortalılık veya çalışma sürelerini kendi mevzuatına göre tamamlanmış süreler gibi dikkate alır.

Madde 11

1- Türkiye’de çalışan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti vatandaşı bir sigortalı veya Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde çalışan Türk vatandaşı bir sigortalı senelik ücretli izin münasebetiyle geçici olarak kendi memleketinde bulunduğu sırada, sağlık durumu tedaviyi gerektirdiği zaman, kayıtlı bulunduğu Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Sosyal Güvenlik Kurumunun hesabına hastalık veya analık sigortası yardımlarından, hastaneye yatırılma dahil, yararlanır.

2- Türkiye’de çalışan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti vatandaşı bir sigortalı veya Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde çalışan Türk vatandaşı bir sigortalı, birinci halde bir Türk Kurumunca, ikinci halde ise bir Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Kurumunca sağlanan hastalık veya analık sigortası yardımlarından yararlanmakta iken, ikametgâhını diğer Akit Taraf ülkesine naklettiği takdirde, bu yardımlardan yararlanmaya devam eder; ancak, ilgili ikametgâhını değiştirmeden önce Yetkili Kurumun müsaadesini almak zorundadır. Müsaade talebi, yalnız bu Kurumun bir hekimi tarafından ilgilinin sağlık durumunun ikametgâhını diğer Akit Taraf ülkesine nakletmesine mani olduğu hakkında rapor verilmesi halinde reddolunur.

3- Yukarıdaki fıkralar gereğince yardıma hak kazanmış bulunan bir kimseye yapılacak sağlık yardımları, geçici olarak bulunulan yerdeki veya yeni ikamet mahallindeki Kurum tarafından özellikle sağlık yardımlarının kapsamı ve ifa şekli bakımından, bu Kurumun uyguladığı mevzuat hükümlerine uygun olarak sağlanır; ancak, yardımların süresi yetkili Akit Tarafın mevzuatında öngörülen süredir.

4- Bu maddenin 1 ve 2’nci fıkralarında bahsolunan hallerde, protez, araç ve gereçlerin ve önemli sağlık yardımlarının sağlanması, mutlak olarak acil olan haller dışında, Yetkili Kurumun müsaade vermesi şartına bağlıdır.

5- Bu maddenin 1 ve 2’nci fıkralarında öngörülen hallerde;

- Sağlık yardımları (tedavi), ilgilinin yeni ikamet ettiği veya geçici olarak bulunduğu memleketin Kurumu tarafından, bu yardımların kapsam ve ifa şekilleri hakkında bu memlekette cari olan mevzuata göre sağlanır.

- Para yardımlarının (günlük ödenekler) ödenmesi, ilgili kayıtlı bulunduğu Kurumca sağlanır.

6- Bu maddenin, 1 ve 2’nci fıkralarında öngörülen hallerde yapılan yardımların masrafı, ilgilinin kayıtlı bulunduğu Kurumca karşılanır. Sağlık yardımları masrafları, ilgilinin kayıtlı bulunduğu Kurum tarafından, yeni ikametgâhının bulunduğu veya geçici olarak bulunulan ülkenin Sosyal Güvenlik Kurumuna, İdari Düzenleme ile tespit edilecek şekilde fiili veya götürü tutar üzerinden ödenir.

Madde 12

1- Sigortalı bulunduğu ülke mevzuatına göre yardıma hak kazanmış olan kişinin aile fertleri, diğer Akit Taraf ülkesinde ikamet ettikleri sırada da ikamet ettikleri ülkenin mevzuatına göre sağlık yardımlarından faydalanma hakkına sahip bulunmamak şartı ile hastalık, analık sigortasıyla sağlanan sağlık yardımlarından faydalanırlar. Söz konusu yardımlara hak kazanılıp kazanılmadığı sigortalının çalıştığı ülke mevzuatına göre; aile fertleri, yardımların kapsamı, süresi ve ifa şekli ise aile fertlerinin ikamet ettiği ülke mevzuatına göre tayin edilir. Yardımların giderleri, sigortalının kayıtlı bulunduğu ülkenin Sosyal Güvenlik Kurumuna aittir. Bu Kurum, aile fertlerinin ikamet ettiği ülkenin Sosyal Güvenlik Kurumuna, İdari Düzenleme ile tespit edilecek şekilde fiili veya götürü tutar üzerinden yardım giderlerini öder.

2- Aile fertleri ikametgâhlarını Yetkili Kurumun bulunduğu ülkeye naklettiklerinde, yardımlardan, bu Akit Taraf mevzuatındaki hükümlere göre faydalanırlar. Bu hüküm, aile fertlerine ikametgâhlarını değiştirmeden önce buldukları memleketin Kurumu tarafından sağlanan yardımlardan aynı hastalık veya analık vak'ası için faydalanmaya başlamış olmaları halinde de uygulanır. Bu halde Yetkili Kurumun uyguladığı mevzuatta sağlık yardımları için azami bir süre derpiş olunmuş ise, ikametgâhın naklinden önce yardım yapılmış olan süreler dikkate alınır.

3- Bu maddenin 1'inci fıkrasında bahsolunan aile fertleri ikametgâhlarının bulunduğu ülkede kendilerinin veya başka birisinin hastalık sigortasından yararlanıyorsa, bu madde hükmü uygulanmaz.

Madde 13

Bu bölüm hükümlerinin uygulanması bir sigortalıya veya bunların aile fertlerinden birine her iki Akit Taraf mevzuatına göre analık yardımlarından faydalanma hakkını kazandırdığı takdirde, bu kişiler hakkında, gerekirse 10'uncu maddeye göre birleştirilen sigortalılık süreleri de nazara alınmak suretiyle, yalnız doğumun vuku bulduğu ülkede yürürlükte olan mevzuat hükümleri uygulanır.

Madde 14

1- İki ülkede geçmiş sigortalılık sürelerinin birleştirilmesi suretiyle; Her iki Akit Taraf mevzuatına göre, aylık veya gelir bağlanmış olan bir kimse, ülkesinde ikamet etmekte olduğu Akit Tarafın mevzuatına göre sağlık yardımlarına hak kazandığı ve aile fertlerine bu hakkı kazandırdığı takdirde, yardımlar, ikamet edilen ülkenin Kurumunun yükümlülüğünde ve bu Kurumun mevzuatına göre sağlanır.

2- Akit Taraflardan yalnız birinin mevzuatına göre aylık veya gelir bağlanmış olan bir kimse, diğer Akit Taraf ülkesinde ikamet ettiği takdirde, aylığı ödeyen Akit Taraf mevzuatı uyarınca gerek kendisinin gerek aile fertlerinin hak kazandıkları sağlık yardımları, ikamet mahallindeki Kurumca sağlanır. Bu yardımlara hak kazanılıp kazanılmadığı, aylığı ödeyen Akit Tarafın mevzuatına göre tespit olunur. Yardımların kapsamı, süresi ve ifa şekli aylık almakta olan kimsenin ikamet ettiği ülke mevzuatına göre tayin edilir. Bu yardımların giderleri, aylığı ödeyen Akit Tarafın Sosyal Güvenlik Kurumuna aittir. Bu Kurum, aylık sahibinin ikamet ettiği ülkenin Kurumuna, yardım giderlerini, İdari Düzenlemede tespit edilecek usullere göre öder.

BÖLÜM III CENAZE MASRAFI KARŞILIŞI

Madde 15

1- Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre sigortalı bulunan bir kimse diğer Akit Taraf ülkesinde öldüğü takdirde, sigortalı olduğu Akit Taraf ülkesinde ölmüş gibi, cenaze masrafına hak kazanır.

2- Bu Anlaşmanın uygulanmasında, her iki Akit Taraf mevzuatına göre cenaze masrafı ödenmesi mümkün olan hallerde, cenaze masrafı ölüm hangi Akit Taraf ülkesinde vaki olmuş ise o Taraf mevzuatına göre ödenir.

Ölüm Akit Tarafların ülkeleri dışında vukubulmuş ise, maktu cenaze masrafı karşılığı, ölen kimse son olarak Akit Taraflardan hangisinin mevzuatına tabi olmuş ise o Taraf mevzuatına göre ödenir.

BÖLÜM VI İŞ KAZALARI VE MESLEK HASTALIKLARI SİGORTASI

Madde 16

1- Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre yardıma hak kazanan kimse, tedavi sırasında kanuni ikametgâhını Yetkili Sosyal Güvenlik Kurumunun muvafakatı ile diğer Akit Taraf ülkesine nakletmiş olması halinde, sağlık ve para yardımlarından da yararlanır. Tıbbi bir mahzur bulunmadığı takdirde ikametgâhın nakline muvafakat edilir. Elde olmayan sebeplerden dolayı önceden alınmamış olsa dahi, muvafakat sonradan da verilebilir.

2- Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre diğer Akit Taraf ülkesinde bulunan bir kimseye sağlık yardımı yapılması gerektiği takdirde yardım orada bulunduğu sürece yapılır.

3- Protez ve diğer önemli sağlık yardımları acil olmayan hallerde ancak Yetkili Sosyal Güvenlik Kurumunun önceden muvafakatı alınmak suretiyle yapılır.

4- Sağlık yardımları, yardıma hak kazanan kimseye ikamet mahallindeki Sosyal Güvenlik Kurumuna bağlı bir sigortalı gibi, bu Kurum tarafından sağlanır. Sağlık hizmetinde bulunmak üzere Sosyal Güvenlik Kurumuyla sözleşme yapmış olan kimseler ve sağlık tesisleri de aynı yükümlülük altındadırlar.

Madde 17

Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre para yardımına hak kazanan bir kimseye 16'ncı maddenin (1)'inci ve (2)'nci fıkrasında belirtilen hallerde ödenecek gelir, cenaze ve maktu yardım hariç, Yetkili Sosyal Güvenlik Kurumunun isteği üzerine ve bu Kurumun uyguladığı mevzuata göre yapılır. Yetkili Sosyal Güvenlik Kurumu böyle bir istekte bulunurken yardımın miktarını ve azami yardım süresini de bildirir.

Madde 18

16'ncı ve 17'nci maddeler uyarınca; ikamet mahallindeki Sosyal Güvenlik Kurumunca

yapılan sağlık ve para yardımlarının Yetkili Sosyal Güvenlik Kurumunca, yardımı yapan Kuruma ödenme şekli, İdari Düzenleme ile tespit edilir.

Madde 19

Bir Akit Tarafın mevzuatına göre, bir iş kazası veya meslek hastalığı sonucu meydana gelen daimi işgöremezlik derecesinin tayininde, diğer Akit Taraf mevzuatına göre evvelce vukubulmuş; fakat gelir bağlanmasını gerektirmemiş olan iş kazaları ve meslek hastalıkları, bu Akit Tarafın mevzuatına göre vukubulmuş gibi dikkate alınır.

Madde 20

Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre gelirin sermaye olarak ödenmesinde, diğer Akit Taraf ülkesinde ikamet edilmiş olması, yabancı ülkede ikamet sayılmaz.

BÖLÜM V MALÜLLÜK, YAŞLILIK VE ÖLÜM SİGORTALARI

Madde 21

Birbirini takip eden süreler içinde veya münavebe ile her iki Akit Taraf mevzuatına tabi bulunan bir sigortalının yardım hakkının doğması, idamesi veya ihyasında her iki Akit Taraf mevzuatına göre geçen sigortalılık süreleri aynı zamana rastlamamak şartıyla, birleştirilir. Ancak, Akit Taraflar, aynı zamana rastlayan sürelerden yalnızca kendi ülkesinde geçen süreyi dikkate alırlar.

Madde 22

21'inci maddede sözkonusu olan bir sigortalının veya ölümü halinde hak sahibi kimselerinin talepleri üzerine yapılacak yardımlar, aşağıda yazılı fıkralar hükümlerine göre tespit edilir.

1- Akit Taraflardan birinin Sosyal Güvenlik Kurumu kendi mevzuatına göre aylıkları tespit ederken, diğer Akit Taraf mevzuatına göre geçen ve aylığın hesaplanmasında dikkate alınması gereken sigortalılık sürelerini, bu süreler kendi mevzuatına göre geçmiş gibi dikkate alır. Sosyal Güvenlik Kurumunca bu suretle hesaplanacak nazari aylığın sigorta vak'asından önceki süre içinde, kendi mevzuatına göre, sayılması gereken sigortalılık süresinin her iki Akit Taraf mevzuatına göre dikkate alınması icap eden sigortalılık süreleri toplamına olan oranı nisbetinde yardımın gerçek miktarını tespit eder. Bu suretle tespit edilen miktar, aylık olarak tahsis olunur.

2- Akit Taraflardan birinin mevzuatına tabi olarak geçen prim ödeme süresinin 360 günden az olması halinde bu taraf mevzuatına göre hiçbir yardım yapılmaz. Ancak Akit Tarafların kendi mevzuatlarına göre geçen ve bu mevzuata göre dikkate alınması gereken sigortalılık süreleri müstakil olarak yardım hakkının kazanılmasına yetiyorsa bu hüküm uygulanmaz.

Madde 23

Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre, diğer Akit Tarafıta geçen prim ödeme süreleri dikkate alınmaksızın aylığa hak kazanılması halinde bu mevzuata göre hesaplanan aylık tutarı, Anlaşma hükümleri uygulanmak suretiyle, Akit Tarafların Sosyal Güvenlik Kurumlarınca bağlanan aylıkların toplamından fazla olduğu takdirde, aradaki fark müstakil

olarak aylık bağlama durumunda olan Akit Tarafın Sosyal Güvenlik Kurumunca sigortalıya veya hak sahibi kimselerine ödenir.

Madde 24

Türkiye Cumhuriyeti Sosyal Güvenlik Kurumlarınca, bu bölümle ilgili hususlarda, aşağıdaki hükümler uygulanır;

1- Aylığın hesaplanmasında dikkete alınacak esaslar Türkiye Cumhuriyeti mevzuatına göre kabul edilen prim ödeme sürelerine göre tespit edilir.

2- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti mevzuatına göre geçen ve aylığa hak kazanılması için dikkate alınması gereken sigortalılık süreleri Türkiye Cumhuriyeti mevzuatına göre geçen ve muteber sayılan sigortalılık süreleriyle eşit muameleye tabi tutulur.

3- Türkiye’de sigortaya tabi tutulmadan önce Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde Malüllük, Yaşlılık, Ölüm Sigortalarına tabi tutulmuş bir kimse için, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde sigortaya ilk girdiği tarih, Türkiye’de sigortaya ilk giriş tarihi sayılır.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Sosyal Güvenlik Kurumlarınca bu bölümle ilgili hususlarda aşağıdaki hükümler uygulanır:

1- Aylığın hesaplanmasında dikkate alınacak esaslar, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti mevzuatına göre kabul edilen prim ödeme sürelerine göre tespit edilir.

2- Türkiye Cumhuriyeti mevzuatına göre geçen ve aylığa hak kazanılması için dikkate alınması gereken sigortalılık süreleri, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti mevzuatına göre geçen ve muteber sayılan sigortalılık süreleriyle eşit muamaleye tabi tutulur.

3- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde sigortaya tabi tutulmasından önce, Türkiye’de Malüllük, Yaşlılık ve Ölüm sigortalarına tabi tutulmuş bir kimse için Türkiye’de sigortaya ilk giriş tarihi Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde sigortaya ilk giriş tarihi sayılır.

Madde 25

Bu bölüm ile ilgili aylıkların hesabında Akit Taraflar, kendi mevzuatlarına göre geçen sigortalılık süresindeki kazançları dikkate alırlar.

Madde 26

1- İsteğe bağlı sigorta hakkı, ilgili kimsenin, ülkesinde ikamet ettiği Akit Taraf mevzuatına göre ve bu ülkedeki prime esas kazançlar dikkate alınarak düzenlenir.

2- İsteğe bağlı sigortaya devam hakkının tesbitinde, her iki ülkede geçen sigortalılık süreleri birlikte dikkate alınır.

BÖLÜM VI İŞSİZLİK SİGORTASI

Madde 27

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde çalışan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı işçiler, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti mevzuatına göre, işsizlik sigortası yardımlarından Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti vatandaşı olan işçilerin tabi oldukları şartlarla faydalanırlar.

BÖLÜM VII ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

Madde 28

Bir Akit Tarafın Sosyal Güvenlik Kurumu, diğer Akit Taraf Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından sağlanmış olan tıbbi raporları ve idari nitelikteki bilgileri dikkate alır. Ancak, yetkili Kurum kendi seçeceği bir hekim marifetiyle ve kendi mevzuatında öngörülen şartlarla ilgiliyi muayene ettirmek hakkını saklı tutar.

Madde 29

Yetkili Makamlar;

- 1-** Bu Anlaşmanın uygulanması için gerekli bütün idari hazırlıkları yaparlar;
 - 2-** Bu Anlaşmanın uygulanması maksadiyle alınan tedbirler hakkında birbirlerine bilgi verirler,
 - 3-** Bu Anlaşmanın uygulanmasında değişiklik yapabilecek mahiyetteki bütün mevzuat tadilleri hakkında birbirlerine bilgi verirler.
 - 4-** Bu anlaşmanın uygulanması için görevlendirilen İrtibat Kurumları şunlardır:
Türkiye bakımından;
 - a)** İşçiler (tarım işçileri dahil) hakkında uygulanan sosyal güvenlik kolları ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20'nci maddesinde sayılan sandıklar mevzuatı ile ilgili konular için,
Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü/ANKARA
 - b)** Devlet memur ve hizmetlilerini kapsayan T.C. Emekli Sandığı hakkındaki mevzuat ile ilgili konular için,
T.C. Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü/ANKARA
 - c)** Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar ile Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Hakkındaki Sosyal Sigortalar mevzuatı ile ilgili konular için,
Bağ-Kur Genel Müdürlüğü/ANKARA
- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti bakımından;
Sosyal Sigortalar Dairesi Müdürlüğü LEFKOŞA

Madde 30

1- Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre, bu Taraf mevzuatının uygulanmasında düzenlenen belgeler için tanınmış olan pul, resim ve harç muafiyeti veya indirimler, diğer Akit Taraf mevzuatının veya bu Anlaşmanın uygulanmasında düzenlenen belgelere de teşmil edilir.

2- Bu Anlaşmanın uygulanmasında düzenlenen belgelerle yazılar Konsolosluk tastikinden muaftır.

Madde 31

Akit Taraflardan birinin mevzuatının uygulanmasında, bu Akit Tarafın bir makamına veya kurumuna belirli bir süre içinde verilmesi gerekli olan dilekçe veya bildirgeler, aynı süre içinde diğer Akit Tarafın bunlara tekabül eden bir makamına veya kurumuna verilebilir. Bu halde, başvuru makam veya kurum, bu dilekçe veya bildirgeleri geciktirmeksizin diğer Akit Tarafın yetkili makam veya kurumuna ya doğrudan doğruya veya Akit Tarafların Yetkili Makamlarının aracılığı ile intikal ettirilir.

Madde 32

Bu Anlaşma, kendi ülkesi dışında yabancı ülkelerde ikamet edilmiş olması halinde, ikamet mahallinin Yetkili Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmesi veya bu Kurumun tespit edeceği bir makama müracaat mecburiyetini ortadan kaldırmaz.

Madde 33

Akit Taraflardan birinin Sosyal Güvenlik Kurumunun kararları, diğer Akit Taraf ülkesinde oturan bir kimseye, oturduğu ülkenin Sosyal Güvenlik Kurumu aracılığı ile tebliğ edilir.

Madde 34

Bu Anlaşma hükümlerinin uygulandığı kimselere, Akit Taraflardan birinin Sosyal Güvenlik Kurumunca yapılan fuzuli ödeme veya verilen avans, bu Sosyal Güvenlik Kurumunun isteği üzerine ve bu Kurum hesabına diğer Akit Tarafın Yetkili Sosyal Güvenlik Kurumunun kendi mevzuatına göre hak kazanılmış olup yapmakta bulunduğu veya sonradan yapacağı yardımlardan, mahsup edilir.

Madde 35

Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre para yardımlarının hesaplanmasında, ilgilinin diğer Akit Taraf ülkesinde ikamet eden geçindirmekle yükümlü olduğu kimseler de dikkete alınır.

Madde 36

Bu Anlaşmanın yorumu veya uygulanmasıyla ilgili olarak, Akit Taraflar arasında çıkacak anlaşmazlıklar, Akit Tarafların Yetkili Makamları arasında müzakere yoluyla halledilir.

Madde 37

Akit Tarafların resmi makamları ve Sosyal Güvenlik Kurumları yekdiğerine yaptıkları bütün yardımları, bu Anlaşmanın uygulanmasında diğer Akit Tarafın resmi makamlarına ve Sosyal Güvenlik Kurumlarınada sağlarlar. Tıbbi muayene masrafları, sağlık tesislerinde yaptırılacak müşahede masrafları ve bununla ilgili sair masraflar ve yol paraları bu işlemin yapılmasını isteyen Kurum tarafından ödenir.

Madde 38

Bu Anlaşma, yürürlük tarihinden önce geçen sigortalılık süreleri içinde vukubulmuş olan sigorta vak'aları için de uygulanır. Ancak önceden prim iadesi veya toptan ödeme yapılmak suretiyle tasfiye edilen ve ihya edilmemiş olan haklar için bu hüküm uygulanmaz.

Madde 39

1- Bu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten önce vukubulmuş olan sigorta vak'aları için ödenecek gelir veya aylıklar yapılacak müracaat üzerine, müracaat tarihinden başlanarak ödenir veya yeniden tespit olunur.

2- Gelir veya aylığın 1'inci fıkraya gereğince yeniden tesbitinde, ilgilinin gelir veya aylığa hak kazanmadığı anlaşıldığı veya bu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten önceki süreye ait olmak üzere son defa tesbit edilen gelir veya aylıktan daha az gelir veya aylığa hak kazandığı tesbit edildiği takdirde, daha fazla olanı tahsis olunur.

3- 1'inci fıkraya gereğince yapılacak müracaat, bu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içinde yapılmış ise, gelir veya aylık veyahut yükseltilen gelir veya aylık hakkı bu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten başlar.

BÖLÜM VIII SON VE GEÇİCİ HÜKÜMLER

Madde 40

Bu Anlaşma yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl için muteberdir. Her defasında bir yıllık müddetin sona ermesinden üç ay evvel Anlaşmanın yürürlükten kaldırılacağına dair yazılı ihbarda bulunulmadığı takdirde, müteakip senede de yürürlükte kalır.

Madde 41

1- Bu Anlaşmanın yürürlükten kalkması halinde, yürürlükten kaldırıldığı tarihe kadar ve Anlaşmanın uygulanması dolayısıyla kazanılmış olan haklar devam eder.

2- Bu Anlaşmanın yürürlükten kalkmasından önceki süreler için ileride kazanılması muhtemel haklar kaybolmaz. Bu haklar, İlgili Sosyal Güvenlik Kurumlarının uyguladığı mevzuat ile korunur.

Madde 42

Bu Anlaşma, onay belgelerinin Lefkoşa'da teati edildiği tarihi takip eden aybaşından itibaren yürürlüğe girer.

Madde 43

Bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesiyle; Türkiye Cumhuriyeti ile Kıbrıs Türk Federe Devleti arasında 8/10/1980 ve 8/9/1983 tarihlerinde imzalanmış olan Sosyal Güvenlik Protokolü, yürürlükten kalkar.

Madde 44

İşbu Anlaşma 9 Mart 1987 tarihinde Lefkoşa'da iki nüsha halinde Türkçe olarak düzenlenip imza edilmiştir.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA**

**Bedrettin TUNABAŞ
Lefkoşa Büyükelçisi**

**KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA**

**Günay CAYMAZ
Çalışma, Gençlik ve Spor Bakanı**

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
ARASINDA SOSYAL GÜVENLİK KONUSUNDA, 9/3/1987 TARİHLİ
ANLAŞMANIN UYGULAMA ŞEKİLLERİNE DAİR İDARİ DÜZENLEME**

Türkiye Cumhuriyeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti arasında imzalanan 10.3.1987 tarihli Sosyal Güvenlik Anlaşmasının 28'inci maddesi gereğince, yetkili İdari Makamlar adına :

Türkiye Cumhuriyetini temsilen :

-

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetini temsilen :

-

Türkiye Cumhuriyeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti arasında Sosyal Güvenlik konusunda, Anlaşma hükümlerinin uygulama şekilleri üzerinde aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır.

**BÖLÜM I
GENEL HÜKÜMLER
(Anlaşmanın 6'NCI MADDESİNİN UYGULANMASI)**

Madde 1

İşveren tarafından geçici olarak gönderilen işçiler (24 aya kadar) :

Anlaşmanın 6(1) maddesinde belirtilen hallerde, mevzuatı uygulamaya devam olunacak Tarafın Yetkili Makamınca gönderilen Kurum, işçiye, gerekli koşulların yerine getirilmiş olması halinde, kendisinin veya işverenin talebi üzerine, kendisinin anılan Taraf mevzuatına tabi olmaya devam edeceğini ve diğer ülkeye geçici bir süre için çalışmak üzere gönderildiğini bildiren bir belge verir.

İşveren tarafından geçici olarak gönderilen işçiler (24 aylık süreden sonra) :

1- Anlaşmanın 6(1) maddesi 2'nci paragrafının uygulanması için işçinin bağlı bulunduğu ülkenin Yetkili Makamına gerekçeli bir talepname gönderilerek ilgilinin o ülkenin Sosyal Güvenlik mevzuatına tabi tutulması talep edilir. Bu talebe bağlı bulunduğu ülkenin Yetkili Makamının mutabakatını kapsayan bir formüllerden üç nüsha eklenir.

2- İlgilinin geçici olarak bulunduğu ülkenin mevzuatına tabi tutulması veya tabi tutulmama halinin devamı hususunda bu ülkenin Yetkili Makamının mutabık olması halinde bu makam, mutabakatını formüller üzerinde belirterek formüllerin iki nüshasını işçinin bağlı bulunduğu ülkenin Yetkili Makamına iade eder.

**BÖLÜM II
HASTALIK VE ANALIK SİGORTALARI**

Madde 2

1- Anlaşmanın 10'uncu maddesinin uygulanmasında; bir ülkeden diğerine giden işçiler ile bunların beraberindeki aile fertlerinin yeni geldikleri ülkenin hastalık ve analık sigortasından yararlanabilmeleri için, diğer ülkede geçirilen sigortalılık süreleri ile çalışma sürelerinin

nazara alınması gerekiyorsa bu işçiler yeni işyerlerinin bulunduğu ülkede bu yardımları yapacak olan Yetkili Kuruma, sözkonusu sigortalılık sürelerini veya çalışma sürelerini gösteren belgeyi ibraz etmek zorundadır.

2- Sözkonusu belge, işçinin isteği üzerine bu ülkeye gelmeden önce, son olarak bağlı bulunduğu Yetkili Kurumca verilir.

3- İşçi yardım talebine destek olacak, sözkonusu belgeyi ibraz edemezse, yeni işyerinin bulunduğu ülkedeki Yetkili Kurum bu belgenin gönderilmesini diğer Ülkenin Yetkili Kurumundan ister.

Madde 3

1- Anlaşmanın 11'nci maddesinin 1'nci fıkrasında bahsi geçen işçi, diğer Taraf Ülkesinde geçici olarak ikamet ettiği sırada sağlık yardımlarından (gerektiğinde hastanede tedavi dahil) yararlanmak için mümkün olduğu takdirde geçici ikamet başlamadan önce Yetkil Kurumca verilmiş ve kendisinin bu yardımlara hak kazandığını gösterir bir belgeyi geçici ikamet mahallindeki Kuruma ibraz eder. Bu belgede yardımların yapılabileceği devrenin süresi belirtilir. İşçi anılan belgeyi ibraz edemediği takdirde, geçici ikamet mahallindeki Kurumu Yetkili Kuruma, belgenin temini için bir belge ile müracaat eder.

2- Anlaşmanın 11'inci maddesinin 2'nci fıkrasında bahsi geçen işçi yeni ikamet yerinin bulunduğu memlekette sağlık yardımlarından yararlanmak için anılan ülkedeki Kuruma bir belge ibraz etmek zorundadır. Anılan Kurum, aynı belgede, sağlık yardımlarının, Yetkili Taraf mevzuatına göre devam edeceği azami süreyi de belirtir. Belge mucbir sebeplerle önceden düzenlenmemişse, Yetkili Kurum, bunu, işçinin ikametgahını naklinden sonra müracaatı üzerine de verebilir.

Yeni ikamet mahallindeki Kurum, yardımların devam edip etmeyeceğini tesbit için, ilgiliyi gerek kendi müracaatı, gerek Yetkili Kurumun talebi üzerine eşit devrelerle muayane ettirir. Anılan Kurum bu muayeneleri yaptırmakla ve neticelerini Yetkili Kuruma derhal bildirmekle yükümlüdür. Yardımların Yetkili Kurumca karşılanmaya devam olunması bu usullere uyulmasına bağlıdır.

3- Yatarak tedavi halinde, geçici ikamet mahallindeki Kurum, ilgilinin bir hastane veya sağlık tesisine giriş tarihini ve sözkonusu tedavinin muhtemel süresini başvurunun kendisine intikal ettiği tarihten itibaren 7 gün içinde Yetkili Kuruma bildirir, Hastaneden veya sağlık tesisinden çıkış halinde de, geçici ikamet mahallindeki Kurum, sözkonusu çıkış tarihini, durumun kendisine intikal ettiği tarihten itibaren 7 gün içinde Yetkili Kuruma bildirir. İkamet mahallindeki Kurum, hastanede tedavinin sona ermesi gerektiğini tesbit ettiği takdirde işçiye, sözkonusu tedavinin sona eriş tarihini bildirir ve bildirisinin bir suretini derhal Yetkili Kuruma gönderir.

4- Bu maddenin 1 ila 2'nci fıkrası hükümleri aile fertleri hakkında kıyas yoluyla uygulanır.

5- Anlaşmanın 11'inci maddesinin 4'üncü fıkrasına göre, yardımların sağlanmasında öngörülen müsaadeyi almak için geçici ikamet mahallindeki Kurum Yetkili Kuruma müracaat eder. Bu yardımlar mutlak aciliyet halinde Yetkili Kurumun izni olmadan yapılırsa, geçici ikamet mahallindeki Kurum, Yetkili Kurumu derhal haberdar eder.

- Anlaşmanın 11'inci maddesinin 4'üncü fıkrasında öngörülen mutlak acilet halleri ilgilinin hayatını ve sağlığını ağır surette tehlikeye düşüren ve yardımın derhal yapılmasını gerektiren

hallerdir. Bir protez veya aracın kazaen kırılması veya bozulması halinde mutlak aciliyetin tesbiti için, sözkonusu malzemenin tamiri veya yenilenmesi suretinin belirtilmesi kafidir. - Protez araç ve gereçler ile büyük önem taşıyan sağlık yardımlarının listesi bu İdari Düzenlemenin Ek 1 inde gösterilmiştir.

Madde 4

1-a) Anlaşmanın 12'nci maddesinin 1'inci fıkrasında bahsi geçen aile fertleri, ikamet yerlerinin bulunduğu ülkede sağlık yardımlarından yararlanmak için, anılan ülkedeki Yetkili Kuruma aşağıdaki belgeleri ibraz ederek kaydolmaya mecburdurlar.

i- İşçinin talebi üzerine, Yetkili Kurumca 3 nüsha olarak verilmiş, işçinin sağlık yardımlarından yararlanma hakkının bulunduğu ve işçi tarafından bildirilen aile fertlerinin isimlerini gösterir bir belge, bu belge hükümsüzlüğü Yetkili Kurumca ikamet mahallindeki kuruma bildirilinceye kadar geçerlidir.

ii- Aile fertlerine sağlık yardımları sağlanması için, ikamet yerinin bulunduğu memleket mevzuatına göre normal olarak gerekli görülen belgeler.

b) İkamet mahallindeki Yetkili Kurum kendi mevzuatına göre aile fertlerinin yardımlardan yararlanma hakkına sahip olup olmadıklarını Yetkili Kuruma bildirir.

c) Aile fertlerine sağlık yardımlarının yapılması, bu maddenin 1'inci fıkrasında öngörülen belgenin geçerliliğine bağlıdır.

d) İşçi ve aile fertleri, bu fertlerin sağlık yardımlarından yararlanma haklarına tesir eden mahiyetteki her türlü değişikliği bilhassa işçinin işini terk ettiğini veya değiştirdiğini veyahut işçinin veya ailesinden birinin daimi veya geçici ikametgahını haklettiğini, Yetkili Kuruma ve aile fertlerinin ikamet mahallindeki Yetkili Kurumuna bildirmekle yükümlüdür.

e) Yardımlardan haksız yere yararlanmış olan kimse hakkında işlem yapmak isteyen Yetkili Kuruma, daimi ikamet mahallindeki Yetkili Kurum yardımcı olur.

2- Anlaşmanın 12'nci maddesinin 2'nci fıkrasında öngörülen halde Yetkili Kurum gerektiğinde, Yetkili Kurumun bulunduğu ülkeye ikametgahını Nakletmiş olan aile fertlerinin her biri için ikametgahın bulunduğu ülkedeki Yetkili Kurumdan, naklinden hemen önce yardım yapılan süreler için bilgilerin verilmesini ister.

Madde 5

1- Anlaşmanın 14'üncü maddesinin 2'nci fıkrasında öngörülen aylık veya gelir alan kimse, ikamet yerinin bulunduğu ülkede sağlık yardımlarından yararlanmak için, bu ülkedeki Yetkili Kuruma bir belge ibraz ederek kaydolmaya mecburdur. Bu belgede; aylık veya gelir alan kimsenin ve aile fertlerinin, aylık veya gelir ödeyen Yetkili Kurumun mevzuatına göre, sağlık yardımlarından yararlanma hakkına sahip olduğu bildirilir. Belgeyi düzenleyen Yetkili Kurum ikamet mahallindeki Yetkili Kuruma belgenin ikinci nüshasını gönderir.

2- Aylık veya gelir alan kimse sağlık yardımlarından yararlanma hakkına tesir eden mahiyette her türlü değişikliği bilhassa aylık veya gelirin kesildiğini veya durdurulduğunu ve kendisinin

veya aile fertlerinin ikametgahlarını naklettiklerini ikamet mahallindeki Yetkili Kuruma bildirmekle yükümlüdür.

3- Belgeyi düzenleyen Yetkili Kurum, aylık veya gelir alan kimsenin ikamet mahallindeki Yetkili Kuruma bu kimsenin sağlık yardımlarından yararlanma hakkının sona erdiğini bildirir.

Madde 6

1- Yetkili Tarafta değilse, diğer Taraf ülkesinde geçici olarak ikamet sırasında para yardımlarından yararlanmak için işçi, geçici ikamet mahallindeki Yetkili Kuruma (Anlaşmanın 11'inci maddesinin 1'inci fıkrasında öngörülen halde bu İdari Düzenlemenin 3'üncü madde 1'inci fıkrasında öngörülen belgeyi ve Anlaşmanın 11'inci maddesinin 2'nci fıkrasında öngörülen halde bu İdari Düzenlemenin 3'üncü maddesinin 2'nci fıkrasında öngörülen belgeyi ibraz ederek) derhal müracaatta bulunur. Eğer bulunduğu ülkenin mevzuatı gerektiriyorsa, müracaatına müdavi hekim tarafından verilmiş bir işgöremezlik belgesini ekler. Ayrıca bulunduğu ülkedeki kendi adresini ve işvereni ile Yetkili Kurumun isim ve adresini de bildirir.

2- Eğer işçi, yukarıdaki fıkrada öngörülen belgeyi ibraz etmezse, geçici ikamet mahallindeki Yetkili Kurum, böyle bir belgenin veya işçinin Yetkili Kurum mevzuatına göre hâlâ sigortalı olduğunu gösterir bir belgenin temini için diğer Taraf Yetkili Kurumuna müracaat eder. Bununla beraber İdari Düzenlemenin 3'üncü madde 2'inci fıkrasında öngörülen belge ancak zorunlu sebeplerle önceden düzenlenmemiş ise, ikametgahın naklinden sonra düzenlenir.

Madde 7

1- Geçici ikamet mahallindeki Yetkili Kurum, derhal ve en geç işçinin bu Kuruma başvurduğu tarihi takip eden 3 gün içinde, hekimlerinden birine işçiyi muayene ettirir. Yetkili Kurum, 3'üncü maddenin 2'nci fıkrasında öngörülen belgede, işçinin sağlık kontrolüne tabi olacağı bir tarih bildirmişse, ikamet mahallindeki Yetkili Kurum, ilk muayeneyi bu tarihe kadar geciktirebilir.

2- İşçinin işgöremez durumda olup olmadığını belirten ve işgöremezliğin mevcut olması halinde bunun başladığı tarihi, teşhis ve muhtemel işgöremezlik süresini gösteren hekim raporu, muayene tarihini takip eden 3 gün içinde, geçici ikamet mahallindeki Yetkili Kurumca, diğer Taraf Yetkili Kurumuna gönderilir. Geçici ikamet mahallindeki Yetkili Kurum, bu meyanda işçinin bu Kuruma başvurduğu tarihi de bildirir.

Madde 8

1- İşçi geçici ikamet mahallindeki Yetkili Kurumun idari kontrol düzenine tabidir.

2- Geçici ikamet mahallindeki, Yetkili Kurum, ilk sağlık kontrolünden sonra, kendi sigortalılarına uygulanan şartlar dahilinde tıbbi ve idari kontrole devam eder.

3- İşçinin hâlâ işgöremez durumda olup olmadığını belirten ve teşhis ve muhtemel işgöremezlik süresini de gösteren hekim raporları, muayene tarihini takip eden 7 gün içinde geçici ikamet mahallindeki Yetkili Kurumca, diğer Taraf Yetkili Kurumuna gönderilir.

4- İşçi kontrol nizamına uymadığı takdirde, geçici ikamet mahallindeki Yetkili Kurum,

durumunu derhal diğer Taraf Yetkili Kurumuna bildirir. Bildiride, ihlalin mahiyeti ve kendi sigortalısına bu gibi durumda uygulanan işlemin ne olduğunu da bildirir.

Madde 9

1- Hekim, işçinin tekrar çalışabilir durumda olduğunu veya olacağını tesbit ederse, geçici ikamet mahallindeki Yetkili Kurum işçiye işgöremezliğinin sona erdiğini bildirir ve bildirin bir suretini hekim raporuyla birlikte derhal diğer Taraf Yetkili Kurumuna gönderir.

2- Bu Yetkili Kurum, aldığı bilgilere dayanarak, işçinin çalışabilir durumda olduğuna karar verirse, kararını kendisine bildirir ve bildirin bir suretini ikamet mahallindeki Yetkili Kuruma gönderir.

3- Böyle bir durumda, ikamet mahallindeki Yetkili Kurumla, sigortalının bağlı bulunduğu Yetkili Kurum işgöremezliğin sona erdiğine dair, birbirinden farklı iki tarih tesbit ederlerse sigortalının bağlı bulunduğu Yetkili Kurumun tesbit ettiği tarihe itibar olunur.

Madde 10

İşçinin yetkili Tarafa dönmesi halinde, geçici ikamet mahallindeki Kurum, durumu Yetkili Kuruma bildirir ve bildiriye seyahatin, işçinin sağlık durumu bakımından zararlı olup olmadığını gösteren hekim mütalaasını ekler.

Madde 11

1- Anlaşmanın 11, 12 ve 14'üncü maddeleri hükümlerine göre yapılan sağlık yardımları masraflarının, Kurumların muhasebe kayıtlarından elde edilen fiili tutarları, Yetkili Kurumlarca, bu yardımları yapan Kurumlara ödenir.

2- Türkiye'de bu konuda yapılan yardım tutarlarını gösterir belgeler, örneği her iki Yetkili Kurumca müştereken tesbit edilen bir cetvelle birlikte, altı ayda bir, K.K.T.C. Sosyal Güvenlik Kurumuna gönderilir.

3- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde bu konuda yapılan yardım tutarlarını gösterir belgeler, örneği her iki Yetkili Kurumca müştereken tesbit edilen bir cetvelle birlikte, altı ayda bir, Sosyal Sigortalar Kurumuna gönderilir.

4- Ödemelerde, bu maddenin 1'inci fıkrasında öngörülen yardımların Kurum dışı veya anlaşmalı sağlık tesislerinde yapılmış olması halinde Yetkili Kurum mevzuatına tabi işçilere sağlanan sağlık yardımlarına uygulanan tarifelerden yüksek olan tarifeler nazara alınmaz.

5- Anlaşmanın 11'inci maddesi 5'inci fıkrasına göre yapılacak olan para yardımları ve işgöremezlik ödenekleri, Yetkili Kurum tarafından, kendi mevzuatındaki esaslar dahilinde sağlanır.

6- Haksahipliği belgesinin Sosyal Sigortalar Kurumu kayıtlarına intikal ettiği tarihte, sigortalı, aylık sahibi ve bunların aile fertleri tedavi altında iseler, başlanan bu tedaviye Sosyal Sigortalar Kurumu mevzuatında öngörülen süre dikkate alınarak ilgilinin tedavisine devam edilir.

7- Haksahipliği belgesinin K.K.T.C. Sigorta Kurumu kayıtlarına intikal ettiği tarihte, sigortalı, aylık sahibi ve bunların aile fertleri tedavi altında iseler, başlanan bu tedaviye K.K.T.C. Sigorta Kurumu mevzuatında öngörölen süre dikkate alınarak ilgilinin tedavisine devam edilir.

8- Sağlık yardımları haksahipliği belgesinin, her iki Akit Taraf Kurumuna intikalinden önce, sigortalı, aylık sahibi ve bunların aile fertlerinin hastalıklarında alınan ücretler, haksahipliği belgesinde kayıtlı, hakkın başlangıç tarihi esas alınarak iade edilir.

Madde 12

İdari masrafların karşılanması için, Anlaşmanın 29'uncu maddesinde belirtilen İrtibat Kurumları bu İdari Düzenlemenin 11'inci meddesine göre hesaplanan meblağlar üzerinden bir yüzde oranında mutabık kalabilirler.

Bundan başka, borçlanılan meblağlar üzerinden avans ödenmesinde de anlaşabilirler.

BÖLÜM III İŞKAZALARI VE MESLEK HASTALIKLARI SİGORTASI

Madde 13

11'inci Bölüm hükümleri işkazası veya meslek hastalığı halinde yapılacak sağlık ve para yardımlarında da aynen uygulanır.

BÖLÜM IV MALÜLLÜK - YAŞLILIK VE ÖLÜM SİGORTALARI

Madde 14

1- Anlaşmanın V'inci Bölümünde öngörölen yardımlardan yararlanmak için, işçi veya bir işçinin ölümünde haksahibi olan kimseler, ikamet ettikleri yerdeki Yetkili Kuruma, bu ülke mevzuatında tayin edilen şekiller dahilinde müracaat ederler.

2- K.K.T.C.'de veya Türkiye'de ikamet etmeyen işçi veya bir işçinin ölümünden haksahibi olan kimse, Anlaşmanın V'inci bölümünde öngörölen bir yardımdan yararlanmak isterse, dilekçesini işçinin son defa sigortalı olduğu ülkedeki Yetkili Kuruma gönderir.

3- Dilekçe sahibi, imkan nisbetinde, sigortalı olduğu iki ülkenin Kurum veya Kurumlarını ve işçinin nezdinde çalıştığı işveren veya işverenleri belirtir.

Madde 15

1- 14'üncü madde hükümlerine göre yapılan bir müracaat, müracaatın yapıldığı Yetkili Kurumca tamamlanır.

2- Karşı Taraf ülkesinde çalışan işçinin, kendi ülkesine kesin dönüş yapması halinde, işçinin talebi üzerine Yetkili Kurum, işçinin sigortalılık süresini gösterir bir belge vermek zorundadır.

Madde 16

1- Anlaşmanın V'inci Bölümünde öngörülen yardım talepleri ile ilgili olarak verilen dilekçelerin tamamlanması için, işlemi yürüten Kurum hüviyet ve medeni hal durumunu gösterir bilgilerle, sigortalının tabi olduğu mevzuata göre geçmiş sigortalılık sürelerini ihtiva eden bir formüler kullanır.

2- Kullanılan formülerdeki bilgileri, işlemi yürüten Kurum tasdik etmiş ise, formülere, hekim raporu hariç, başka bir belgenin eklenmesine lüzum yoktur.

Anılan formülerin diğer ülkedeki Yetkili Kuruma gönderilmesi, doğrulayıcı belgelerin gönderilmesi yerine geçer.

Madde 17

1- İşlemi yürüten Kurum, 16'ncı maddede öngörülen formülere, sigortalının tabi olduğu mevzuata göre geçmiş sigortalılık sürelerini işler ve formülerin iki nüshasını diğer ülkedeki Yetkili Kuruma gönderir.

2- Bu Kurum, formüleri, sigortalının kendi mevzuatına göre geçmiş sigortalılık sürelerine ait bilgilerle tamamlar ve bir nüshasını işlemi yürüten Kuruma iade eder.

- Bundan başka, anılan Kurumca, formülere şu bilgiler de aktarılır:

- Anlaşmanın V'inci Bölümü hükümleri nazara alınmak suretiyle, kendi mevzuatına göre hak kazanılan yardımın tutarı,

-Dilekçe sahibinin, Anlaşma'nın 22'inci maddesi hükümleri uygulanmaksızın, yalnız Kurumun uyguladığı mevzuata göre geçirdiği sigortalılık devreleri için ödeyeceği yardımın tutarı,

- İtiraz yolları ve süreleri.

Madde 18

İşlemi yürüten Kurum Anlaşmanın 22'nci maddesinin uygulanmasında yardımların bağlanması için alınan bütün kararları ve uygulanan mevzuatların her birinde öngörülen itiraz yol ve sürelerini dilekçe sahibine bildirir. Ayrıca, anılan Kurum, bildirim bir suretini diğer ülkenin Yetkili Kurumuna gönderir ve dilekçe sahibine tebliğin yapıldığı tarihi de belirtir.

Madde 19

1- K.K.T.C. mevzuatına göre yardım almakta olup, Türkiye'de ikamet eden kimselerin idari ve tıbbi kontrolü Yetkili Kurumun talebi üzerine, Sosyal Sigortalar Kurumu aracılığı ile yapılır.

2- Türk mevzuatına göre yardım almakta olup K.K.T.C.'de ikamet eden kimselerin idari ve tıbbi kontrolü, Yetkili Kurumun talebi üzerine, K.K.T.C. Sosyal Sigortalar Dairesi aracılığı ile yapılır.

3- Ancak, Yetkili Kurumun, yardım mevzuu kimseyi kendi seçeceği bir hekime muayene ettirme ve bu kimsenin sağlık durumu ile çalışma gücünü koruma, idame ve artırmaya ilişkin tedbirler alma hakkı saklıdır.

Madde 20

Tarafların Yetkili Kurumlarınca, malüllük derecesinin tayininde diğer Tarafın Yetkili Kurumlarınca elde edilen tıbbi müşahadeleri ve idari bilgileri nazara alınır. İlgiliyi kendi seçecekleri bir hekime muayene ettirme hakları saklıdır.

Madde 21

Bir malüllük aylığı almakta olan kimsenin, bu İdari Düzenlemenin 20'nci maddesinde öngörülen kontrol sonunda yardımlardan yararlanmakta olduğu bir sırada bir işte çalıştığı veya evvelce çalışmış olduğu veya tekrar işe başladığı tesbit edilirse, durum Yetkili Kuruma bildirilir. Gerektiğinde ilgilinin sağlık durumu hakkında bir mütehassıs hekimin vereceği mütalaa belirtilir.

Madde 22

Bir sigortalı, aylığının kesilmesinden veya durdurulmasından sonra, aylığı ödeyen ülkede değil de diğer ülkede ikamet ettiği sırada malüllük aylığına yeniden hak kazanmışsa, ilgili Kurumlar, ödemelerin yeniden başlaması için lüzumlu bütün bilgileri birbirlerine gönderirler.

Yönetim Tıbbi ve İdari Kontrol Masraflarının Ödenmesi

Madde 23

Masraf Ödeme Sisteminin Tanımı :

1- Diğer ülkenin Sigorta Kurumlarının isteği üzerine, ikamet veya geçici ikamet mahallindeki Yetkili Kurumlarca yapılan tıbbi kontrollerle idari kontrollardan ileri gelen masraflar, kontrolün yapılmasını isteyen Yetkili Kurumlarca karşılanır.

2- Anlaşma hükümlerinin uygulanması nedeniyle, ikamet veya geçici ikamet mahallindeki Yetkili Kurumlarca yapılan yönetim giderleri için de aynı hüküm uygulanır.

3- Bu masraflar, ödenen yardım tutarlarının belli bir oranda artırılması suretiyle, götürü olarak karşılanır.

4- Yardım tutarlarına uygulanacak artış yüzdesi, her ülkede yapılan yardımların toplam tutarı ile sözkonusu masraflar arasındaki oran nazara alınarak iki ülkenin Yetkili Kurumları arasında anlaşma yoluyla tesbit edilir.

5- Bununla beraber, Yetkili Kurumlar başka ödeme şekilleri üzerinde mutabık kalabilirler.

Masraf Ödeme Sisteminin Uygulanması

Madde 24

1- Anlaşmanın 11, 12, 14, 18, 27 ve 37'inci maddelerinin uygulanması İdari Düzenlemenin 23'üncü maddesinde öngörülen şartlarla yönetim, tıbbi, idari kontrol masrafları ve yol paraları vesair masrafların ödenmesine yol açar.

2- Bu masrafların olması halinde İdari Düzenlemenin 11'inci maddesinin uygulamasından elde edilen giderlerin toplam tutarına uygulanacak belirli bir artırma ile hesaplanır.

Masrafların Ödeme Usul ve Şekli

Madde 25

- 1-** Sigortalıların bağlı oldukları ülkenin Yetkili Kurumları tarafından ikamet veya geçici ikamet mahallindeki Kurumlara ödenmesi gereken giderlerin tutarı, İdari Düzenlemenin 11'inci ve diğer ilgili maddelerde belirtilen oranlara göre hesaplanır.
- 2-** Bir yıla ait tutarların tesbitinde hesaba katılan çeşitli veriler belirlenince iki ülke arasındaki hesapların düzenlenmesine geçilir. Bu amaçla, gerekirse ertesi yılın sonundan önce Teknik Komisyon toplanabilir.
- 3-** Bir önceki hesaplaşma sonucundan elde edilen giderler toplamı dikkate alınmak suretiyle, iki ülkenin Yetkili Makamları arasında mutabık kalınacak esaslara göre içinde bulunulan yıl için bir avans ödenebilir.
- 4-** Avans veya kesin hesap sonucu olarak ödenecek meblağlara ilişkin fon transferleri, iki ülkenin İrtibat Kurumlarının aracılığı ile yapılır.
- 5-** İki ülkenin Yetkili Makamları, ödeme konusu olan yardımların yükümlülüğünü üzerine almak üzere her ülkede Kurum veya Kurumlar gösterebilirler.

BÖLÜM V

ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

Madde 26

- 1-** Bir ülkenin Yetkili Kurumunca diğer ülkedeki haksahibi kimselere ödenecek yardımlar, doğrudan doğruya Yetkili Kurum tarafından ve bu Kurumun uyguladığı mevzuatta öngörülen vadelerle ödenir.
- 2-** Yetkili Kurum, para yardımlarını milletlerarası posta veya banka havalesiyle öder ve durumu bir defa için, ikametgahın bulunduğu ülkedeki Kuruma bildirir. Ancak, bu yardımlar, ikametgahın bulunduğu ülkedeki Yetkili Kurumca, sigortalının kayıtlı bulunduğu Yetkili Kurum adına (eğer bu Kurum mutabıksa) yapılabilir. Bu takdirde, Yetkili Kurum, ikametgahın bulunduğu ülkedeki Yetkili Kuruma yardımların miktarını, ödemenin yapılacağı tarih veya tarihleri ve yardımların azami süresini bildirir.
- 3-** Yardımlar, haksahiplerine, posta veya banka masrafları dolayısıyla bir kesinti yapılmaksızın ödenir.

Madde 27

İrtibat Kurumları Anlaşmanın uygulanması için gerekli belge ve diğer vesaiikle ilgili formüllerleri müştereken tesbit ederler. Ayrıca bu İdari Düzenlemenin uygulansında tamamlayıcı idari tedbirleri müştereken alabilirler.

Madde 28

Bu İdari Düzenleme, Anlaşma ile aynı tarihte yürürlüğe girer ve Anlaşma yürürlükte kaldıkça mer'idir.

İşbu İdari Düzenleme Lefkoşa'da 19 Nisan 1989 tarihinde Türkçe olarak iki nüsha düzenlenmiştir.

Türk Tarafı :

ve

K.K.T.C.Tarafı

Protezler, büyük cihazlar ve büyük önemdeki diğer sağlık yardımlarının listesini aşağıdaki şekilde tesbit etmişlerdir.

1- Protez, büyük tıbbi cihaz ve büyük önem taşıyan diğer sağlık yardımları, daimi ikamet yeri Kurumunca uygulanan mevzuatta öngörülen durumlar için gerekli oldukları ölçüde, aşağıdaki yardımlardan ibarettir.

a) Dayanıklı dokumadan mamül ortopedik korselerle her çeşit tıbbi munzam parçalar alet ve edavat dahil, protez cihazları ve ortopedik veya koruyucu cihazlar,

b) Ortopedik ayakkabılarla ortopedik olmayan yardımcı ayakkabılar,

c) Çene ve yüz protezleri, peruklar, (Türk Tarafı için geçerlidir.)

d) Göz protezleri, görüşü düzenleyici takma camlar, dürbün gözlükler ve teleskop gözlükler,

e) Sağırlarla ilgili cihazlar özellikle işitme ve ses cihazları,

f) Sabit ve oynak diş protezleri ile ağız boşluğu tıkayıcı protezler, (K.K.T.C. tarafı için sadece iş kazalarında geçerlidir.)

g) Elle ve motorla çalışan küçük hasta arabaları,

h) Yukarıdaki bentlerde belirtilen tıbbi malzemelerin bakımı, onarımı ve yenilenmesi,

i) Kürler,

j) Bir huzur evinde, bir sanatoryumda veya hava koşulları bakımından sağlığa elverişle bir yerde,

- Müdavi hekim raporuna veya benzeri durumlarda, ilgili kimsenin bulunduğu ülke mevzuatının gerektirdiği hallerde geçici ikamet yeri Kurumun kontrolör hekimin (müşavir hekim) raporuna göre geçici ikamet 20 günden fazla süreğinin anlaşıldığı hallerde veya geçici ikamet süresinin anılan hekimin önceden tesbit ettiği duruma aykırı olarak 20 günden fazla süreğinin saptanması halinde bir provantoryumda, tıbbi bakım ve tedavi yaptırılması.

k) Yeniden işe alıştırma ve meslekte yeniden eğitime tedbirlerinin alınması,

l) Önceden tesbit olunan maliyetlerin K.K.T.C. için 500.000.- TL'nı Türkiye için 500.000.- TL'nı aşmaması kaydıyla, diğer her çeşit tıbbi tedbirler veya diğer her nev'i tıbbi, dişle veya cerrahi ile ilgili malzemeler,

m) Hastaneye yatırma, (ayrıca hastaneye her giriş ve hastaneden her çıkış yetkili Kuruma bildirilecektir.)

2- Acil hallerde yeni kararın 1'inci paragrafında belirtilen yardımlardan birinin sağlanmasının

ilgilinin hayatını ve sağlık durumunu tehlikeye koymadan ertelenmesinin mümkün olmaması halinde, yukarıdaki 1'inci paragrafta belirtilen yardımların sağlanması için gerekli olan izin talebi yerine acilliği haklı gösteren tıbbi nedenleri belirtilen bir rapor ikame olunur. Bu kararın 1'inci paragrafının (a) ile (g) bentlerinde belirtilen malzemelerden birinin kazaen kırılması, bozulması veya tahribi halinde, acil durumun tesbiti için, söz konusu malzemenin yenilenmesi gerektiğinin kanıtlanması yeterlidir.

Türkiye Yetkili Makamı

K.K.T.C. Yetkili Makamı

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

(u)

Sayı : B.02.0.KKG.0.11/196-342 / 2504

Ankara

3/6/1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığınıza sunulan ve İçtüzüğün 77 nci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulu'nca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit

Bülent ECEVİT
Başbakan

Eki :
Liste

T. B. M. M. BAŞKANLIĞI	
Tali Kom.	Sağlık, Aile, Gelişme ve Sosyal İşler
Esas Kom.	Dışişleri
Tarih	17 HAZ 1999 - 1/322
K. Md.	K.D.Bşk.
BAŞKAN	<i>M. Bulut</i>

1/720

Türkiye Cumhuriyeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Arasındaki Sosyal Güvenlik Anlaşması ile İlgili Ek Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG/101-1175 / 365

Ankara

26/2/1998

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı'na hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'na 5/2/1998 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Arasındaki Sosyal Güvenlik Anlaşması ile İlgili Ek Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi birlikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Mesut YILMAZ
Başbakan

Eki :

- 1- Kanun Tasarısı
- 2- Gerekçe

T. B. M. M. B. SEKRETERLİĞİ	
İş. No.	Sağlık, Aile, Gönüllü ve Sosyal İşler
İş. Adı	Dışişleri
Tarih	26.2.1998 1/720
  Hizmetiniz	

Not: Verilecek cevaplarda Daire adının, yazı tarih ve sayısının açıklanması

GEREKÇE

Türkiye Cumhuriyeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması 9.3.1987 tarihinde Lefkoşa' da imzalanmış 21.4.1988 tarih ve 3437 sayılı Kanun' la uygun bulunmuş 24.6.1988 tarih ve 88/13071 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile onaylanmış, 15.8.1988 tarih ve 1990 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanmak suretiyle 1.12.1988 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Ülkemizin genellikle Avrupa ülkeleri ile imzalanmış bulunan ikili sosyal güvenlik sözleşmelerinde müstakil veya sözleşme aylığı bağlanmasına, hizmetlerin birleştirilmesine, sağlık yardımlarının yapılmasına ilişkin hükümler bulunmakta olup, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti iç mevzuatından dolayı mevcut Anlaşma' da daraltıcı hükümler bulunduğundan, Türkiye uyuşunda geçen bazı kamu hizmetlerinin birleştirilmesinde, sağlık yardımlarının yapılmasında, müstakil aylık bağlanmasında karşılaşılan zorlukların giderilmesi ve Türkiye-KKTC Sosyal Güvenlik Anlaşması' nın günün koşullarına uygun hale getirilmesi zorunluluğu doğmuş ve iki ülke heyetleri arasında Anlaşma' nın tadili için müzakereler başlatılmıştır.

1992 yılında başlatılan heyetler arası görüşmeler 4-8 Kasım 1996 tarihlerinde Ankara' da yapılan dördüncü tur görüşmelerinde sonuçlandırılmış ve Ek Anlaşma metni parafe edilmiş, bu metin her iki ülkenin Bakanları arasında 16 Kasım 1996 tarihinde Lefkoşa' da imzalanmış ve yürürlük işlemleri başlatılmış ise de Anlaşma' nın KKTC mevzuatını tanımlayan 2 nci maddesi 2 nci fıkrası yetersiz olduğundan, KKTC. tarafı yeniden tadilat talebinde bulunmuş, bunun üzerine 17-19 Aralık 1997 tarihlerinde Ankara' da yapılan görüşmelerde nihai metin oluşturularak parafe edilmiş, Ek Anlaşma 8 Ocak 1998 tarihinde Ankara' da imzalanmıştır.

Ek Anlaşma ile, acil hallerde sağlık yardımlarının yapılması, hizmet birleştirilmesi işlemleri, bir ülkede geçen hizmet süresi aylık bağlamaya yeter ise diğer ülkedeki hizmetleri dikkate almadan müstakil aylık bağlanması esasları yeniden düzenlenmiş, Anlaşma metninde yer alan bazı teknik hatalar giderilmiştir.

T/ 959

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE KUZAY KIBRIS TÜRK
CUMHURİYETİ ARASINDAKİ SOSYAL GÜVENLİK ANLAŞMASI
İLE İLGİLİ EK ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

Madde 1- 8 Ocak 1998 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Arasındaki Sosyal Güvenlik Anlaşması ile İlgili Ek Anlaşma"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

Madde 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

Mesut Yılmaz
MESUT YILMAZ
BAŞBAKAN

<i>B. Ecevit</i> B. ECEVİT Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	<i>I. Sezgin</i> I. SEZGİN M. İ. Sav. Bak. ve Başb. Yrd.	<i>G. Akar</i> G. AKAR Devlet Bakanı	<i>H. Özkan</i> H. ÖZKAN Devlet Bakanı
<i>Y. Seckiner</i> Y. SECKİNER Devlet Bakanı	<i>M. Faik</i> M. FAİK Devlet Bakanı	<i>Prof. Dr. H. S. Türk</i> Prof. Dr. H. S. TÜRK Devlet Bakanı	<i>Prof. Dr. S. Yıldırım</i> Prof. Dr. S. YILDIRIM Devlet Bakanı
<i>M. Bekardaroğlu</i> M. BEKARDAROĞLU Devlet Bakanı	<i>M. Gürdere</i> M. GÜRDERE Devlet Bakanı	<i>Prof. Dr. Ş. Gürel</i> Prof. Dr. Ş. GÜREL Devlet Bakanı	<i>Prof. Dr. A. Andıcan</i> Prof. Dr. A. ANDIÇAN Devlet Bakanı
<i>I. Çelebi</i> I. ÇELEBİ Devlet Bakanı	<i>M. Yılmaz</i> M. YILMAZ Devlet Bakanı	<i>R. Sahin</i> R. SAHİN Devlet Bakanı	<i>B. Kara</i> B. KARA Devlet Bakanı
<i>C. Kavak</i> C. KAVAK Devlet Bakanı	<i>E. Asım</i> E. ASIM Devlet Bakanı	<i>R. Kuyuculu</i> R. KUYUCULU Devlet Bakanı	<i>H. Gemici</i> H. GEMİCİ Devlet Bakanı
<i>M. Battal</i> M. BATALLI Devlet Bakanı	<i>U. Sungurlu</i> U. SUNGURLU Adalet Bakanı	<i>M. Başesioğlu</i> M. BAŞESİOĞLU İçişleri Bakanı	<i>S. Çiğdem</i> S. ÇİĞDEM Dışişleri Bakanı V.
<i>Z. Yılmaz</i> Z. YILMAZ Maliye Bakanı	<i>H. Uluğbay</i> H. ULUĞBAY Millî Eğitim Bakanı	<i>Y. Topçu</i> Y. TOPÇU Bünyan ve İskan Bakanı	<i>H. Özsoy</i> H. ÖZSOY Sağlık Bakanı
<i>M. Menzir</i> M. MENZİR Ulaştırma Bakanı	<i>M. Taşar</i> M. TAŞAR Tarım ve Köylere Bakanı	<i>Prof. Dr. N. Çagan</i> Prof. Dr. N. ÇAĞAN Çalışma ve Sos. Guv. Bak.	<i>Y. Erez</i> Y. EREZ Sanayi ve Ticaret Bakanı
<i>M. C. Enümer</i> M. C. ENÜMER Enerji ve Tabii Kay. Bakanı	<i>I. Talay</i> I. TALAY Kültür Bakanı	<i>I. Gürdal</i> I. GÜRDAL Turizm Bakanı	<i>E. Taranoğlu</i> E. TARANOĞLU Orman Bakanı
<i>M. Aykut</i> M. AYKUT Ceza Bakanı			

Dosya No
101-1175

153

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ

ARASINDAKİ SOSYAL GÜVENLİK ANLAŞMASI

İLE İLGİLİ

EK ANLAŞMA

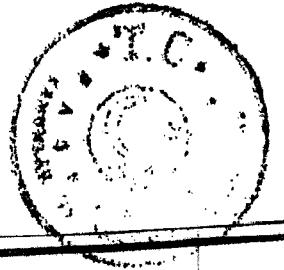
TÜRKİYE CUMHURİYETİ

İLE

KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ

1 Aralık 1988 tarihinde yürürlüğe girmiş bulunan Sosyal Güvenlik Anlaşmasının 2, 6, 8, 9, 11, 14, 16 ve 23 üncü maddelerinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesi hususunda mutabık kalmışlardır.

M.S.

Madde 2

Bu Anlaşma, aşağıda yazılı sosyal güvenlik mevzuatı hakkında uygulanır;

1- Türkiye bakımından,

- a) İşçileri (Tarım işçileri dahil) kapsayan Sosyal Sigortalar (Hastalık, Analık, İşkazaları ile Meslek Hastalıkları, Malüllük, Yaşlılık ve Ölüm) hakkındaki mevzuat,
- b) Devlet memur ve hizmetlilerini kapsayan T.C. Emekli Sandığı hakkındaki mevzuat, (Malüllük, Yaşlılık ve Ölüm)
- c) Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar ile Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar hakkındaki mevzuat, (Malüllük, Yaşlılık ve Ölüm)
- d) 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu' nun Geçici 20 nci maddesine tabi sandıklarla ilgili mevzuat,

2- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti bakımından ;

- a) 16/76 sayılı Kıbrıs Türk Sosyal Sigortalar Yasası,
- b) 30/1996 Sayılı Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Hizmetlerin Hesaplanması Yasası (Bu Yasanın yaş sınırlamaları ile ilgili hükümleri, akit taraflara hizmet sürelerinin bildiriminde dikkate alınmaz).

3- Bu Anlaşma, bu maddede yazılı mevzuatı değiştirecek veya tamamlayacak veya bu konuda yeniden çıkarılacak bütün mevzuat hakkında uygulanır.

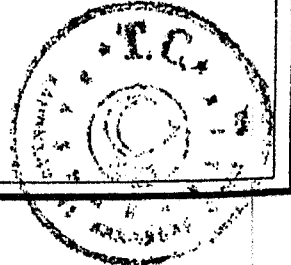
Madde 6

Akit Tarafların Yetkili Makamları aralarında anlaşmak suretiyle, 5 inci maddenin genel kuralına başka istisnalar da getirebilirler. Aynı şekilde Akit Taraflar karşılıklı mutabakat ile getirilen istisnaların, icabı halinde uygulanmamasına izin verebilirler.

Aşağıdaki hususlar 5 inci madde hükümlerine istisna teşkil eder.

1- İş merkezi Akit Taraflardan birinin ülkesinde bulunan bir işverenin hizmetindeki kimse, geçici olarak bir işin icrası için diğer Akit Tarafın ülkesine gönderildiği takdirde, bu Taraf ülkesine vardığı tarihten başlayarak yirmi dört ay müddetle kendi ülkesinde çalışmış gibi, hakkında iş merkezinin bulunduğu Akit Taraf mevzuatı uygulanır.

U.S.

Çalışma süresi yirmidört ayı aştığı takdirde; işçi ,işverenin veya işveren ,işçinin muvafakatını almak şartıyla ,önceden istekte bulunur ve 5 inci madde hükmünü uygulamak durumunda olan diğer Akit Tarafın Yetkili Makamı buna muvafakat ederse, bu kimse hakkında iş merkezinin bulunduğu Akit Taraf mevzuatının uygulanmasına devam edilir.

2- Merkezi Akit Taraflardan birinin ülkesinde bulunan bir nakliyat işçisi,bir işin icrası için geçici olarak diğer Akit Taraf ülkesine gönderildiği takdirde, bu işçi hakkında,işyeri merkezinin bulunduğu ülkede çalışıyormuş gibi o Taraf mevzuatı uygulanır.

3- Merkezi, Akit Taraflardan birinin ülkesinde bulunan hava nakliye işinde çalışan bir işçi ,bir işin icrası için geçici olarak diğer Akit Taraf ülkesine gönderildiği takdirde, bu işçi hakkında işyeri merkezinin bulunduğu ülkede çalışıyormuş gibi o Taraf mevzuatı uygulanır.

Madde 8

1- Akit Taraflardan birinin vatandaşı, Devlet veya Amme hizmeti görmek üzere,Kurumu tarafından,diğer Akit Taraf ülkesine gönderilirse, bu kimse hakkında vatandaşı bulunduğu Akit Taraf mevzuatı uygulanır.

2- Vatandaşlık durumları ne olursa olsun, Türkiye veya Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti elçilik,temsilcilik veya konsolosluklarında ve buralardaki memurların şahsi hizmetlerinde çalıştırılan işçiler hakkında , temsil edilen Devletin mevzuatı uygulanır.

3- Ancak,elçilik,temsilcilik veya konsolosluklarda veya buralardaki memurların şahsi hizmetlerinde çalıştırılan işçiler,diğer Akit Taraf vatandaşı oldukları takdirde, çalıştıkları müddetçe, vatandaşı oldukları Devletin mevzuatını tercih etme hakkına sahiptirler. Bu tercih hakkı, İdari Düzenlemede tespit edilen şartlar ve süre içinde yalnız bir defa kullanılabilir.

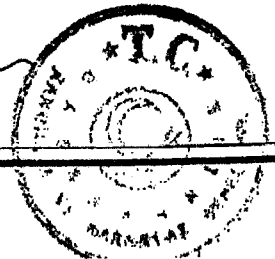
Madde 9

Yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 11

1. İşverenleri tarafından belli bir işin icrası için Türkiye' de çalıştırılan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti sigortalısı ile yanlarında ikamet eden aile fertleri veya Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti' nde çalıştırılan Türk sigortalısı ile yanlarında ikamet eden aile fertleri, geçici görevli olarak buldukları ülkede çalışmakta iken, durumları derhal (acil) tedaviyi gerektirdiği zaman iş merkezinin bulunduğu ülkenin Sosyal Güvenlik Kurumları hesabına, hastalık veya analık sigortası yardımlarından, hastaneye yatırılma dahil, yararlanırlar.

M.S.

2. Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre sigortalı çalışan kimseler ile yanlarında ikamet eden aile fertleri turistik amaçla diğer Akit Taraf ülkesinde buldukları sırada, sağlık durumları derhal (acil) tedaviyi gerektirdiği zaman, kayıtlı buldukları Türkiye veya Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Sosyal Güvenlik Kurumlarının hesabına hastalık veya analık sigortası yardımlarından, hastaneye yatırılma dahil, yararlanırlar.

3. Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre sigortalı çalışan kimseler ile yanlarında ikamet eden aile fertleri Türkiye veya Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Sosyal Güvenlik Kurumlarınca sağlanan hastalık veya analık sigortası yardımlarından yararlanmakta iken, ikametgahını diğer Akit Taraf ülkesine naklettiği takdirde, bu yardımlardan yararlanmaya devam ederler. Ancak, ilgili ikametgahını değiştirmeden önce Yetkili Kurumun müsaadesini almak zorundadır. Müsaade talebi, yalnız bu Kurumun bir hekimi tarafından ilgilinin sağlık durumunun ikametgahını diğer Akit Taraf ülkesine nakletmesine mani olduğu hakkında rapor verilmesi halinde reddolunur.

4. Yukarıdaki fıkralar gereğince yardıma hak kazanmış bulunan bir kimseye yapılacak sağlık yardımları, geçici olarak bulunulan yerdeki veya yeni ikamet mahallindeki Kurum tarafından özellikle sağlık yardımlarının kapsamı ve ifa şekli bakımından, bu Kurumun uyguladığı mevzuat hükümlerine uygun olarak sağlanır. Ancak, yardımların süresi yetkili Akit Tarafın mevzuatında öngörülen süredir.

5. Bu maddenin 1, 2 ve 3' üncü fıkralarında bahsolunan hallerde; protez, araç ve gereçlerin ve önemli sağlık yardımlarının sağlanması, mutlak olarak acil olan haller dışında, Yetkili Kurumun müsaade vermesi şartına bağlıdır.

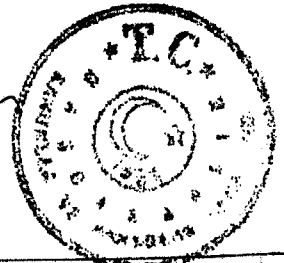
6. Bu maddenin 1, 2 ve 3' üncü fıkralarında öngörülen hallerde;

Sağlık yardımları (Tedavi), ilgilinin yeni ikamet ettiği veya geçici olarak bulunduğu memleketin Kurumu tarafından, bu yardımların kapsam ve ifa şekilleri hakkında bu memlekette cari olan mevzuata göre sağlanır

- Para yardımlarının (günlük ödenekler) ödenmesi, ilgilinin kayıtlı bulunduğu Kurumca sağlanır.

7. Bu maddenin, 1, 2 ve 3' üncü fıkralarında öngörülen hallerde yapılan yardımların masrafı, ilgilinin kayıtlı bulunduğu Kurumca karşılanır. Sağlık Yardımları masrafları, ilgilinin kayıtlı bulunduğu Kurum tarafından, yeni ikametgahının bulunduğu veya geçici olarak bulunulan ülkenin Sosyal Güvenlik Kurumuna, İdari Düzenleme ile tespit edilecek şekilde fiili tutar üzerinden ödenir.

M.S.

Madde 14

1. İki ülkede geçmiş sigortalılık sürelerinin birleştirilmesi suretiyle her iki Akit Taraf mevzuatına göre aylık veya gelir bağlanmış olan bir kimse, Ülkesinde ikamet etmekte olduğu Akit Tarafın mevzuatına göre sağlık yardımlarına hak kazandığı ve aile fertlerine bu hakkı kazandırdığı takdirde, yardımlar, ikamet edilen Ülkenin Kurumunun yükümlülüğünde ve bu Kurumun mevzuatına göre sağlanır.

2. Akit Taraflardan yalnız birinin mevzuatına göre aylık veya gelir bağlanmış olan bir kimse, diğer Akit Taraf Ülkesinde ikamet ettiği takdirde, aylığı ödeyen Akit Taraf mevzuatı uyarınca gerek kendisinin gerek aile fertlerinin hak kazandıkları sağlık yardımları, aylığı ödeyen Akit Taraf Yetkili Kurumunun nam ve hesabına ikamet mahallindeki Kurumca sağlanır.

Bu yardımlara hak kazanılıp kazanılmadığı, aylığı ödeyen Akit Tarafın mevzuatına göre tespit olunur. Yardımların kapsamı, süresi ve ifa şekli aylık almakta olan kimsenin ikamet ettiği ülke mevzuatına göre tayin edilir.

3. Her iki Akit Taraf mevzuatına göre aylık veya gelir bağlanmış olan kimseler ile Akit Taraflardan yalnız birinin mevzuatına göre aylık veya gelir bağlanmış olan kimselerin ve bunların yanlarında ikamet eden aile fertlerinin diğer Akit Taraf ülkesinde geçici ikametlerinde, durumları derhal (acil) yardım yapılmasını gerektirdiği zaman, birinci halde ikamet edilen Ülkenin Yetkili Kurumu, ikinci halde aylığı ödeyen Ülkenin Yetkili Kurumu hesabına olmak kaydıyla, sağlık yardımlarından yararlanırlar.

4. 2' nci ve 3' üncü fıkralarda belirtilen sağlık yardımlarına ilişkin masraflar, Yetkili Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından yardımı yapan ülkenin Sosyal Güvenlik Kurumuna İdari Düzenleme ile tespit edilecek usullere göre fiili bedeller üzerinden ödenir.

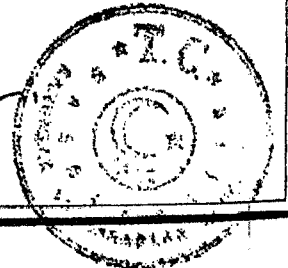
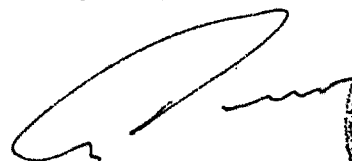
Madde 16

1. Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre yardıma hak kazanan kimse, tedavi sırasında kanuni ikametgahını Yetkili Sosyal Güvenlik Kurumunun muvafakati ile diğer Akit Taraf ülkesine nakletmiş olması halinde, sağlık ve para yardımlarından da yararlanır. Tıbbi bir mahzur bulunmadığı takdirde, ikametgahın nakline muvafakat edilir. Elde olmayan sebeplerden dolayı önceden alınmamış olsa dahi, muvafakat sonradan da verilebilir.

2. Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre iş kazaları ve meslek hastalıkları sigortasından yardıma hak kazanan kimselere, diğer Akit Taraf ülkesinde geçici ikametleri esnasında da bu yardımların yapılmasına devam edilir.

3. Protez ve diğer önemli sağlık yardımları acil olmayan hallerde ancak, Yetkili Sosyal Güvenlik Kurumunun önceden muvafakati alınmak suretiyle yapılır.

M.S.

4. Sağlık yardımları, yardıma hak kazanan kimseye ikamet mahallindeki Sosyal Güvenlik Kurumuna bağlı bir sigortalı gibi, bu Kurum tarafından sağlanır. Sağlık hizmetinde bulunmak üzere Sosyal Güvenlik Kurumuyla sözleşme yapmış olan kimseler ve sağlık tesisleri de aynı yükümlülük altındadırlar.

Madde 23

Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre, diğer Akit Tarafıta geçen prim ödeme süreleri dikkate alınmaksızın aylığa hak kazanılması halinde, bu Akit Tarafın Kurumu sadece kendisi tarafından uygulanacak olan mevzuata göre aylığı bağlar.

Geçici Madde

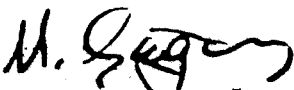
Bu Anlaşma değişikliği ile getirilen hakların verilmesinde başvuru tarihi esas alınır. Ancak, bu Anlaşmanın yürürlük tarihinden önce geçmiş süreler için aylık ve aylık farkı ödenmez.

Bu Ek Anlaşma onay belgelerinin teati edildiği tarihi takip eden aybaşından itibaren yürürlüğe girer.

Bu Ek Anlaşma 8 Ocak 1998 tarihinde Ankara'da iki nüsha halinde Türkçe olarak düzenlenip imza edilmiştir.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA**

**KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA**

Prof. Dr. Namı ÇAĞAN
Çalışma ve Sosyal Güvenlik
Bakanı

Ali Özkan ALTINIŞIK
Çalışma ve İskan Bakanı

